

Dalgalanma Kıyıya İki Hane Bıraktı

Burçe BUDANUR

Son haftalarda yaşanan dalgalanmalar enflasyona beklenildiği kadar yansımasa da ülkemiz enflasyonunda bir milat olarak kabul ettiğimiz “tek haneli enflasyon oranı”na veda etmemize neden oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre, Haziranda Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) yüzde 0,34 olurken, Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) ise yüzde 4,02 olarak gerçekleşti.

Merkez Bankası'nın anketinde Haziran ayı TÜFE beklentisi yüzde 1,29'du. Bundan sonra derlenen piyasa anketinde ise beklenti yüzde 1.44'e yükseldi.

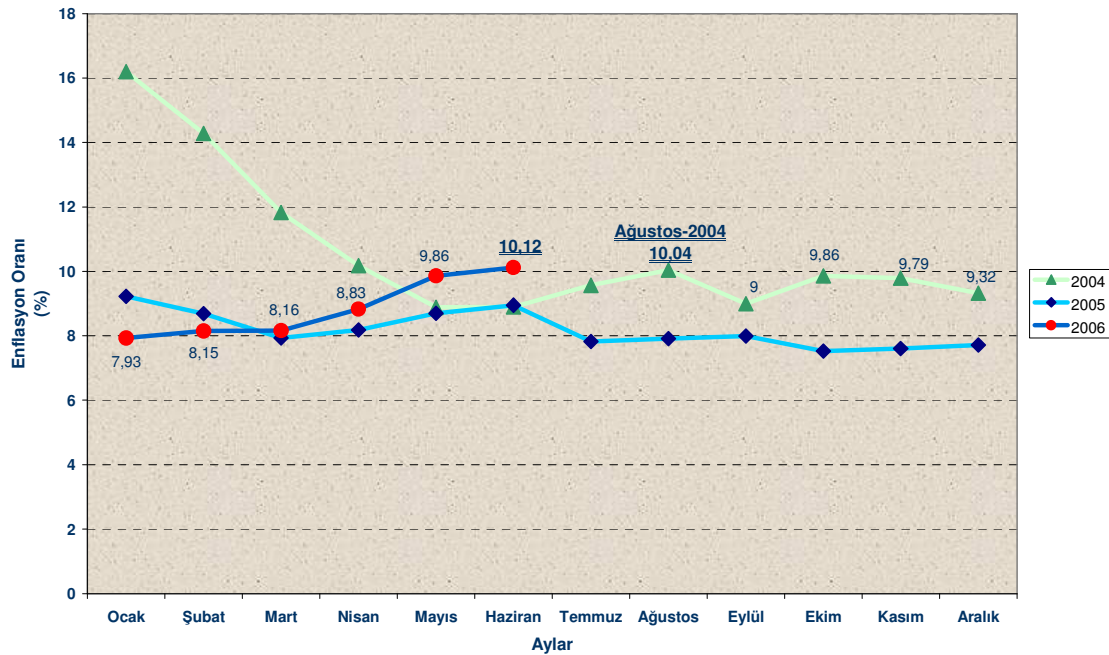
Ancak TÜFE rakamı beklentilerin çok daha altında kalarak yüzde 0,34 olarak gerçekleşti.

Piyasaların ÜFE beklentisi ise yüzde 2.64'ken, gerçek rakam çok daha yukarılarda oluştu.

Yıllık bazda ise TÜFE yüzde 10,12 ve ÜFE yüzde 12,52 düzeyine yükseldi.

Böylelikle yıllık enflasyon, TÜFE'de Ağustos 2004'ten, ÜFE'de ise Nisan 2005'ten bu yana ilk kez iki haneli rakamlara çıktı.

Grafik 1. Yıllık Enflasyon Oranları

Yılın ilk altı aylık döneminde ise TÜFE yüzde 4,88, ÜFE ise yüzde 11,68 oranında artış gösterdi.

2005 Haziranında TÜFE’de aylık bazda yüzde 0,10, yıllık bazda yüzde 8,95 artış olmuştur. ÜFE’de ise aylık yüzde 0.48 azalma, yıllık ise yüzde 4.25 artış yaşanmıştır.

Geçtiğimiz ay Tüketici Fiyatları Endeksinde yer alan 442 maddeden, 84 ürünün ortalama fiyatı değişmezken, 248 maddenin fiyatlarında artış, 110 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Üretici Fiyatları Endeksinde ise yer alan toplam 762 maddeden, 180 maddenin ortalama fiyatı değişmedi, 487 maddenin ortalama fiyatı arttı, 95 maddenin ise ortalama fiyatı düştü.

TÜİK’in 2003 baz yılı üretici fiyatları (ÜFE) endeksine göre, Haziran ayında aylık bazda fiyatlar, sanayinin üç alt sektörü olan;

- ◆ Madencilik ve taşocakçılığında yüzde 5,13,
- ◆ İmalat sanayinde yüzde 5,37,
- ◆ Elektrik, gaz, suda yüzde 0.91

Haziran ayında, tarımda fiyatlar yüzde 0,25 düşerken, sanayide yüzde 5,08 oranında arttı.

arttı.

ÜFE’ye göre haziran ayında yıllık bazda en fazla fiyat artışının yaşandığı alt sektör, yüzde 52,94 artışla ham petrol ve doğalgaz çıkarımı oldu.

Yıllık fiyat artışı; ana metal sanayinde yüzde 48,1, kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünlerinde yüzde 46,5, metal cevherinde yüzde 36,34, tütün ürünleri imalatında da yüzde 33,54 olarak hesaplandı.

Buna karşılık, yıllık bazda fiyatlar, ormancılık, tomrukçulukta yüzde 6,55, gıda ürünleri ve içecek imalatında da yüzde 1,69 oranında düştü.

Tüketici Fiyatları Endeksine (TÜFE) göre, Haziran ayında en yüksek fiyat artışı yurtiçi turlarında görüldü. Yurtiçi turlarını yüzde 18,09 ile elma, yüzde 17,23 ile yurtdışı bir hafta ve daha fazla süreli turlar ve yüzde 6,86 ile de LPG dolmuş ücreti izledi.

Geçen ay, benzinde yüzde 5,70, tüp dolum ücretinde yüzde 5,60, özel lise ücretinde yüzde 5,33, otomobil ücretinde yüzde 5,13, doğalgazda yüzde 4,09, şehirlerarası otobüs ücretinde yüzde 3,02 oranında fiyat artışı gerçekleşti.

Fiyatı düşen ürünleri ise:

- ◆ Domates:% 41,94
- ◆ Dolmalık biber:% 31,08
- ◆ Erik:% 25,07
- ◆ Patlıcan:% 19,70 ve
- ◆ Patates:% 9,50

oluşturuyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Başkanı Ömer Demir tarafından ÜFE rakamının yüksek çıkmasının nedeni döviz kuru ve buna bağlı maliyet artışları olarak gösterildi.

Ömer Demir ayrıca ÜFE'nin önden gittiğini, buradaki artış ya da azalışların TÜFE'ye yansımalarının zaman aldığını belirterek ÜFE'deki artışın TÜFE'ye yansımalarının sektörlere göre değişiklik gösterebileceğini, rekabetin yoğun olduğu sektörlerde daha geç yansiyebileceğini ifade etti.

Raymond James Başekonomisti Özgür Altuğ ise, ÜFE tarafındaki artışı normal karşılamak gerektiğini, çünkü ithal ara malı kullanan bir imalat sanayi kur düzeltmesinin ve dünya emtia fiyatlarının yükseliyor olmasının fiyatlara

yansıdığını ancak tüketim durduğu için üreticiden tüketiciye yansımının minimumda kalabileceğini ifade etti.

Özgür Altuğ, TÜFE tarafında ise gıdanın etkili olduğunu gördüklerini ve genel olarak enflasyon verisini olumlu olarak değerlendirdiklerini belirtti.

Financial Times gazetesi, Haziran enflasyonunun hükümet ve Merkez Bankası için bir "aksilik" olduğunu belirtirken rakamların Türkiye'de ekonomik canlanma sürerken enflasyonu kontrol altında tutmanın zorluğunu yansıttığını kaydetti.

Gazete ayrıca, Haziran tüketici enflasyonu beklentilerin altında olduğu için son haftalarda yoğun satışlarla "sarsılan" finansal piyasaların olumlu etkilendiğini belirtti.

Ancak enflasyonu tek rakama indirmedeki başarısını Türkiye'deki ekonomik canlanmanın bir kilometre taşı olarak lanse eden hükümet ve Merkez Bankası açısından açıklanan enflasyon rakamlarının bir aksilik olduğu yorumunu yaptı.

AR&GE BÜLTEN 2006 TEMMUZ – EKONOMİ

Morgan Stanley

Morgan Stanley'nin iktisatçısı Serhan Çevik ise yatırımcıların yaptığı yoğun satışlar dikkate alındığında Haziran rakamının "iyi bir sonuç" olduğunu söyledi.

Çevik aynı zamanda enflasyonun sadece iki haneli olmadığını aynı zamanda hedefin çok üzerinde seyrettiğini kaydetti.

Sonuç olarak; Haziran ayı enflasyon rakamlarının açıklanmasının ardından piyasaların beklentilerinde bir miktar iyileşme gerçekleşti, haftalar sonra piyasalara yine olumlu bir hava hâkim oldu, moraller düzeldi.

Hala riskler mevcut olmasına rağmen bugünkü avantajın iyi değerlendirilerek yurt içi siyasi gelişmelerden kaynaklanacak bir döviz gerginliğinin ortaya çıkmamasını, AB ile ilişkilerin olumlu seyretmesini ve dış piyasalarda yeni dalgalanma gerçekleşmemesini umuyoruz.

Böylece Temmuz enflasyonunun da beklentilerin altında gerçekleşerek yeniden istikrara doğru adım atabileceğimiz kanısındayız.